

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Serisori nefrancate nu se primec. — Manuscrisuri nu se retrimit.

INSERATE
se primesc în Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nax. Angenfeld & Emerich Losner,
Heinrich Schalek, A. Oppelik,
Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger,
Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII. Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 12.)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franco.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 68. — Anul LXIV.

Brașov, Duminecă 25 Martie (7 Aprilie).

1901.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Aprilie st. v. 1901

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corône; pe șese luni 12 corône; pe trei luni 6 corône; pe o lună 2 corône.

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 4 corône; pe șese luni 2 corône.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

Puterea limbei materne.

Scim cât de mult suntem imbiatți din partea Maghiarilor cu cultura lor, spunându-ni-se mereu, că după lege suntem egal cu ei și ne putem împărtăși prin urmare de-o potrivă de bunătățile școlilor și a culturii lor.

Acésta e pentru întâiu un neadevăr și apoi o imposibilitate. Un neadevăr, pentru-că bine se scie, că tinerii români prin școlile unguresci abia sunt suferiți și în genere rău tratați și adeseori loviți chiar în sentimentele lor cele mai scumpe; o imposibilitate, pentru-că nu sunt atâtea școlile unguresci, fiă de stat, fiă de alt soi, ca să potă, chiar existând bunăvoința, să cuprindă și să adăpostescă și numai o mică parte a școlărilor noștri de totă categoria.

Ce ar fi de învățământul nostru popular, decât nu am susținé noi cu mari jertfe, cu multă trudă și abnegare, fără a primi nici o lăscăie din visteria publică mii de școle confessionale prin comunele noastre rurale. Maghiarii, cu toate miliónele, ce le votéză dieta an de an din contribuțiunile țării întregi ministrului de instrucțiune publică numai și numai pentru școlile maghiare, chiar de s'ar învoi Românii, n'ar fi în stare să facă nimic pentru a-i împărtăși de preținsele bunătăți ale culturii maghiare.

Așa ceva însă chiar să fiă cu puțință, n'ar folosi nimic, ba ar fi chiar dăunător pentru poporul nostru, căci în loc de a avea cunoștințe și cultură, acesta ar rămâne cu totul îndărăt, neputând să înțelgă învățăturile în limbă străină lui, și s'ar prăpădi stând pe picior de setea de învățatură, ce ar simți-o pretutindenți.

Șoviniștii maghiari se laudă cu îngâmfare, că ei reprezintă națiunea maghiară, care se numără între națiunile culte și înaintate ale Europei; se laudă apoi cu liberalismul lor, ce pretind, că este unic în totă Europa; se mai laudă și cu marimozitatea lor față cu popórele de „altă limbă“, căora le-ar fi dat drepturi ca nicăiri și cu cari ar fi împărțit tot ce au. Totuși ei nu ved, că prin nenorocita lor tendință de maghiarisare, prin nisuința de-a impune cu forța pretutindenți limba lor, au ajuns de risul lumii și că ómenii cuminte încep acum chiar să-i compătímescă pentru patima órbă, ce i-a cuprins față cu națiunile conlocuitoare.

Au ajuns să fiă dați de rușine șoviniștii unguri încă și de absolutismul rusesc, de care adese-ori foile lor și-au bătut joc, care însă nu de mult a dat în Basarabia față cu Românii de acolo, o dovadă, că este

mult mai prevădător, decât laudatul constituționalism unguresc.

Precum am mai arétat într-unul din numerii noștri de di, episcopul Iacob al Chișineului și Hotinului a adresat încă anul trecut sfântului Sinod din Petersburg o propunere de-a încuviința editarea de cărțicele, broșuri și foi cu conținut moral-religios în limba română pentru poporul de jos din Basarabia.

Acésta propunere e motivată, arătând, că populațiunea ortodoxă din satele Basarabiei se compune aproape totă din Români, séu cum se numesc ei din Moldoveni, cari cunosc numai limba lor românescă și nu înțeleg de loc limba slavă biserică séu pe cea rusă. Nu pot ceti dér nici cărțicele, foile, broșurile morale-religiose scrise în aceste limbi. „Și dór și Moldovenii, díce episcopul Chișineului, „sunt setoși de învățăminte morale și religioase, de povețe creștinesci și de mângăere prin cetirea séu ascultarea cuvântului tipărit.“

Ca să nu fiă lipsiți Românii din Basarabia de puțința de ași satisface cerințelor sale morale-religiose prin cetirea unor astfel de scrieri în limba lor maternă, episcopul ceru permisiune pentru a tipări la Chișineu astfel de scrieri în limba română cu litere cirilice și pentru numirea a doi censori asemenea propuși de el.

Sfântul Sinod a aprobat propunerea amintitului episcop, care, după-ce a fost primită și de guvern și încuviințată de Țarul, a fost adusă la cunoștința guvernatorului din Basarabia și a clerului și poporului român de-acolo.

De-aci șoviniștii unguri ar pute să învețe una și bună. Chiar de n'am avé noi Românii aici școlii și cărți românesci, statul ar trebui să ni-le dea, ca poporul nostru să se potă cultiva, nu însă să stărue a ne

lipsi și de ceea ce avem și a ne impune tot mai mult și pretutindenți limba și cultura maghiară!

Revista politică.

În cercurile politice și parlamentare din cele două centre ale monarhiei noastre poliglote, e de-o camdată liniște. Parlamentele din Budapesta și Viena și-au luat vacanță de sărbătorile Pascelor și deputații s'au dus care ncătrău. Dieta ungară nu se va redeschide, decât în 18 Aprilie și până atunci se speră, că amărăciunea, ce a provocat o scandalul „Adria“ are să dispară, pentru-ca guvernului să i-se dea puțință de-a rezolva cestiunile ce'l așteptă cu gramada în acésta ultimă sesiune dietală. Un lucru însă îl îngrijesce totuși de pe acum pe d-l Szell. După redeschiderea dietei are să se continue discuțiunea în afacerea convențiunei „Adriei“. Și fiind-că pare tot mai mult probabil, că alegerile dietale nu se vor face decât la toamnă, contrarii proiectului din cestiune sunt decisi a trage pe deplin vélul de pe convenția, care a dat deja prilej la certe și frecări așa de mari.

Astăzi se face în Bucuresci deschiderea corpurilor legiuitoare române, cu ceremonialul obicnuit. După serviciul divin oficiat la Metropoliă, la care asistă senatorii, deputații, miniștri, înaltele curți, autoritățile administrative, autoritățile militare etc., corpurile legiuitoare se intrunesc în sala ședințelor adunării, așteptând aci sosirea Regelui. Pornirea cortejiului regal dela palat se anunță prin 101 tunuri. Regele, intrând în sala adunării, urcă tronul și citește Mesagiul de deschidere, după care părăsesce adunarea și corpurile legiuitoare proced îndată la începerea lucrărilor.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Trei cântece...

I.

Din fericire m'am născut
Cu dor de fericire,
Visând pe un val necunoscut...
Credința mea m'a dat flori
Și-am suspinat de atâtea-ori
De dragul tâu, iubire.

La ce-o fi mâne nu gândesc
Puțin îmi pasă d'asta;
Cu mine-i zimbetul ceresc...
Și de-i senin ori vreme rea
Nu-mi pasă, decât n calea mea
Mă va 'ntelni năpasta.

Eu n'am pe nimeni pe pământ
Din cale să mă țină,
Și-alerg mereu..., visez și cânt...
Și decât plâng, în plânsul meu
E cântec blând..., așa sunt eu
Și nu sunt eu de vină...

Viața mea—de vreți s'o spui—
E-o barcă rătăcită...

Să m'opresc?... de dragul cui?..
De ce să mă opresc din drum?..
Credința-i vis și visul fum,
Iubirea-i o ispită.

II.

Eu port în mine-o lume
Mi-e dragă lumea mea;
Nu ved dureri într'ênsa
Și nici nu pot vedea,
Căci sufletul meu dornic
De cer senin, de flori,
Aduce 'ntot-déuna
O rață printre nori...

III.

Când viața mi-e pustie
Și vremea 'mi trece greu
Pe buze-mi vine-un cântec
Și-l cânt, îl cânt mereu...

E-o doină, ce-mi șoptesc
De-al vieții mele vis...
Dér... mă trezesc în lacrimi
Și nu mai sciu ce-am dis...

Veturio.

Világos — Șiria

în August 1849.

XXVI.

Iubite Amice,

În presenta mea scrisóre mă voiú ocupa puțin cu lucrarea d-lui Anatole Wacquant, scrisă în limba germană și tipărită în anul trecut la Breslau.*)

Domnia sa tractéză în special „Armata maghiară dela Dunăre“ în 1848/49 comandată de generalul Arthur Görgey.

Acest general, pe care Ungurii îl consideră și adî ca trădător, s'a născut în 30 Ianuarie 1818 în Toporcz dintr'o vechiă familiă nobilă maghiară. După terminarea claselor liceale a intrat în școla corpului de pioneri din Tulln și la 1845 era locotenent de cavaleriă la regimentul Nr. 12 de husari. În acel an, dimisionând din armată, a urmat stu-

*) Die ungarische Donau-Armee 1848/49, von Anatole Wacquant, Breslau, Schlesische Verlags-Anstalt, 1900.

diile de chemiă la facultatea de științe din Praga, obținând diploma de profesor de chemiă.

În Mai 1848, urmând proclamațiunei ministrului-președinte Batthyány, care invita pe toți foștii oficeri în armata imperială să se înroleze în bataliónele de honvedî atunci înființate, Görgey a fost primit cu gradul de căpitan și în scurt timp înaintând la gradul de major, la etatea de 30 ani era general și comandant al „Armatei maghiare dela Dunăre“.

Ungurii au o bogată literatură scrisă în toate limbile europene cu privire la evenimentele anilor 1848/49 în Ungaria, și din toate cărțile câte mi-au căzut în mână, cartea d-lui Wacquant mi-se pare a fi mai obiectivă.

În lucrarea sa, d-l Wacquant pune în evidență incapacitatea consilierilor tronului din Viena, precum și încercăturile politice și militare provocate în 1848 de acei incapabili consilieri vienesi.

Trista situațiune nelămurită a ținut dela Martie și până la mij-

De câte-va zile sosesc éráși sciri alarmante despre *situațiunea din Balcani*. Corespondentul din Constantinopol al *„Petersburgskija Vjedomosti“* dice, că guvernul bulgar e absolut neputincios de-a susține ordinea la graniță și că situația în Balcani este foarte gravă. Turcia se pregătește de război, căci Sultanul nu vré să renunțe la Macedonia, cum a renunțat la Creta.

Un diarist rus a convorbit zilele aceste cu prințul Bulgariei. Prințul s'a pronunțat aspru despre comitetul macedonean și a dis, că situația nesigură și dureroasă din Macedonia îi cauză o mare mâhnire. Momentul de față, dice prințul, e greu pentru a influența asupra Turciei.

Mult s'a vorbit zilele acestea despre *intâlnirea cancelarului german Bülow cu ministrul președinte italian Zanardelli* în Verona. Intâlnirea acésta s'a întemplat tocmai înainte de sărbările din Toulon, unde va merge și escadra italiană, ca să ia parte la festivitățile, ce se vor aranja în onoarea președintelui republicii franceze *Loubet*, care va sosi la 10 Aprilie în Toulon.

Bülow a convorbit cu Zanardelli timp de aproape o oră și acestei intâlniri i-se dă o mare importanță politică, deși oficiosele din Berlin spun, că intâlnirea lor a fost numai întemplantore. Scirile răspândite de o vreme încôce despre eșirea Italiei din tripla alianță vor fi dat de sigur obiect de vorbit celor doi bărbați de stat, Bülow și Zanardelli. Se dice, că Bülow s'a dus anume în Italia, ca să se convingă în persoană intru cât are temeiū faima, că Italia ar fi dispusă să iese din tripla alianță.

Londonesii așteptă cu neastim-păr să vadă, cum se vor desfășura *evenimentele în Africa sudică*, după ce armata neîntrecutului *Dewett* a trecut în Transvaal și s'a unit cu trupele lui *Botha*. Alaltăeri a sosit scirea, că *Botha* și *Dewett* ar fi atacat aripa dreaptă a armatei generalului *French* lângă *Standerton* și că Englesii ar fi fost bătuti și puși pe fugă, având pierderi însemnate. Până în momentul de față nu se scie, decă așa a fost aeeva. Scirea despre lupta acésta a produs o mare agitațiune în Londra. — Nu mai puțin i-a supărat pe cei din Londra o telegramă din *Naauwport* (Capland), după care *Burii* au impresurat, lângă *Orlogspruit* o trupă englesă,

și au silit-o să se predea. În luptă au cădut mai mulți Englesi. *Burii* au prins 30 dintre ei, dér după-ce i-au desarmat, li-au dat drumul.

În depărtatul Orient se petrec lucruri însemnate. De când cu ocuparea Mandșuriei de către Rusia spiritele în Japonia sunt foarte ațitate contra imperiului rusesc. Interesele Japoniei nu se unesc de loc cu o anexare a Mandșuriei de către Rusia. Guvernul japonez a și protestat direct contra convențiunii ruso-chineze relativă la numita provincie. Nu se cunoște încă răspunsul. Fapt însă este, că opiniunea publică japoneză este cu totul contrară oricărui concesiuni. Pressa din Japonia este pe deplin întelă în privința acésta. Până și toști miniștri vorbesc adî în favoarea războiului dicând, că Japonia e mai tare decăt Rusia în Asia orientală.

Diarul engles „*Times*“ află, că încordarea dintre Rusia și Japonia este așa de mare, încât Japonias'ar pregăti să năvălescă contra Rusiei și să alunge pe Ruși din Mandșuria.

Turburările în Spania au reîn-ceput. Zilele trecute vr'o două mii de muncitori au distrus una din cele mai mari fabrici și i-au dat foc. A trebuit să intervină miliția, cu care ocași s'a produs o mare încăerare între soldați și muncitori. — O scire și mai interesantă sosese din *Granada* (Spania). Un predicator cu numele *Mondaja*, a declarat de pe amvon, că numai reintroducerea închisițiunii de odinioară pôte să scape Spania de primejdiă. În urma acésta predicatorul fu palmuit pe amvon. — Multe mănăstiri din Spania sunt deserte. Călugării au fugit. — În catedrala din *Madrid* în timpul prădiciei, a fost o încăerare cu lovituri teribile. Multimea a cântat „*Marsilieza*“ și a început să strige: „*Jos iesuitii*“.

Din Bucovina.

Dușmanii limbei și naționalității române din Bucovina sunt foarte sîrguincioși în a făuri planuri infernale contra desvoltării și înaintării fraților noștri, dați pradă unui guvern fără conștiință și plin de răutate. Cetitorii noștri cunosc deja cestiunea așa numită a gimnasiilor; sciu, cum *Bourguignon* și sateliții săi umblă să pună piedeci și să nimicescă cultura română în Bucovina.

Foia partidului poporal național român „*Deșteptarea*“ din Cernăuți a dat în privința acésta în mai multe rânduri alarma și noi am reprodus după acésta foie istoricul uneltirilor pécătose puse la cale în contra existenței claselor paralele române dela gimnasiul vechi superior din Cernăuți. Pentru-ca cetitorii să fiă în curent cu celea ce se petrec în jurul ace-tei cestiuni, dăm adî după numita foie următoarele descoperiri noué:

Bourguignon a conehemat cam înainte de 14 zile pe toți cefnicii săi intimi la o conferență secretă și și-a expus starea tristă și perplesitatea mare în care se află.

Mai întâi neliște tăcută, apoi șopte de nedumerire, până-ce în decursul desbaterii încinse se găsi tot unul cuminte între ei.

Étă planul acésta, făurit după cum crede el însuși, cu multă măiestrie și adoptat și aprobat în urmă de toți, și chiar de președintele țării, care crede că astfel a scăpat triumfător din o încercătură așa de mare, ce nici nopțile nu-i dedea pace:

„Românii cer un conducător român pentru clasele paralele române pe „piața Austriei“. Tare bine! Să lăsăm la o parte pe germanul *P.* care era luat în vedere pentru acest post, și să încredințăm conducerea paralelelor române d-lui profesor *Ioan Bumbacu*, cel prevădut ca director al pedagogiului în urma lui *Demeter Isopescu*. Astfel aruncându i-se acésta un os de ros, vom scăpa de candidatul român pentru postul de director al pedagogiului, acest post însă se nu se ocupe de ocamdată, ci directorul actual, deputatul *Demeter Isopescu* să capete un concediu pe șese ani și conducerea interimală a acéstu i-stitut să fiă încredințată chiar de adreptul profesorului *Wotta*; căci o conducere provizoră, astfel ocupată, nu-i dără mare lucru, dér ce va urma dintr'acésta! Pensionându-se după scurt timp *Demeter Isopescu*, statul-quo va fi păstrat chiar conform promisiunii date pactiștilor, intru atâta, încât conducătorul străin *Wotta* să fie confirmat ca director definitiv, pretextându-se că în fruntea pedagogiului nu mai stetea românul *Demeter Isopescu*, fiind el concediat, ci némțul *Iosoff Wotta*“.

Acesta e planul meșteșugit al „bine, voitului“ nostru guvern. Și *Demeter Isopescu* se dă întrebuiștat ca o uneltă orbă și deplin ascultătoare de către aceia ce numai binele poporului din care a eșit el însuși nu-l voiesc, dér carî l'au făcut mare deputat în camera din Viena. Și ceilalți pactiști?

Ei se dau acum înțeleși ca prin farmec, admirând cu gura căscată măiestria planului amintit, recunoscând superioritatea celor ce l'au făurit.

Dér noi nu-l admirăm, ci mai virtos ne mirăm de răutatea inimei și de violența ne mai pomenită a celor ce sunt chiar îndatoriti prin lege să ne sprijinescă și ajutore în avântul nostru cultural-național.

Ce se va întempla cu limba română dela gimnasiul I de stat? Audiți! Orelle de limba română, chiar și pentru elevii români din clasele germane, au să se fie sus la filiala de pe „piața Austriei“, căci profesorul actual de limba română *Ion Bumbacu* va trebui să petreacă, ca conducător, tot timpul în acea filială, așa încât elevii români vor trebui să umble tot pe drumuri și ori-ce urmă de Român va fi ștersă din gimnasiul vechi.

Și decă nu se va puté realiza acésta, au pôte de gând forurile școlare și guvernul să angajeze pentru gimnasiul I numai un serman suplențas pentru limba română, un suplențas, care în tôte cestiunile principale n'are nici un vot?

Opriți, șovinisti, ómeii orbiți de patima unei de rassă!! Până aici, și nu mai departe! În sanctuarul limbei naționale nu vă băgați gliarele nechemate!

Nu revoltați spiritele agitate ale unui popor întreg, căci cupa suferințelor este plină!

Răspunderea pentru urmările nefaste și necalculabile o ve-ți purta voi!

Noi suntem ecoul dorințelor juste ale Românilor bucovineni. Impliniți-le, decă voiți să mai trăim în pace.

Cerem gimnasiu complet român, cu un conducător propriu român și numai cu clase românescl...

Dela Academia Română.

Scim că în ședința solămnă a Academiei Române dela 9 (22) Martie 1901 s'a făcut recepțiunea noului membru al ei, d-l *Ioan Pușcariu*, cu care ocașiune d-sa și-a restit discursul de recepțiune.

După-ce arată, că a fost în două rânduri ales membru al Academiei Române, prima dată la 1877 de membru onorar, ér în 1900 de membru ordinar și aduce profunđa și omagiala sa mulțumită Academiei, d-l *Ioan Pușcariu* spune, că de temă a discursului său a ales pe *Ugrinus dela anul 1291*, care de către istoriografi a fost adus adesea în legătură cu migrarea Făgărășenilor peste Carpați și cu fundarea statului român sub *Radu Negru-Vodă*, însă fără rezultat pozitiv.

Nicid-sa, dice, n'are pretenția a deslega acest nod gordian, voesce însă să resumeze unele momente mai remarcabile, ce ating istoria Românilor de pe timpul pretitalatului *Ugrinus*.

Trece apoi în revistă sumară — cu date istorice — peste mai toți *Ugrinii*

locul lui *Septemvrie*, când *Banul Croației*, mareșalul *Iellacici*, la ordinul primit pe sub mână din Viena, în fruntea grănicerilor sërbo-croați trecea Dunărea, arătând în „*Manifestul*“ său, că merge spre Peșta „să scape Ungaria de jugul unui guvern revoluționar, urgisit și incapabil“, deși scia bine, că în fruntea acelu guvern să găsea un membru al familiei imperiale: *Palatinul archiducele Stefan Victor*, născut în 1817 și decedat în 1867.

Mareșalul *Iellacici* în calitate de militar era supus guvernului din Viena și în calitate de Ban al Croației era supus ministerului maghiar din Peșta, care s'a format în Martie 1848 sub președința comitetului *Batthyány*.

Ați mai vădut ómeni buni trebă ca asta, că aceeași persoană, în același timp, să pôtă sluji la doi domni de-odată?!

Răspundă dualiștii din Viena!

Destul atâta, că în urma „manifestului“ mareșalului *Iellacici*, gróza cuprinsese pe cei din Peșta și Pa-

latinul archiducele *Stefan*, spre a liniști lumea, emitea un „*Contramanifest*“, în care declara, că în calitate sa de reprezentant al regelui *Ferdinand* va apăra țera în contra orî și cui.

Mobilisând apoi un corp de armată, neapărat cătane de ale împăratului *Ferdinand*, *Palatinul* a plecat în contra *Banului Iellacici* pe care îl considera rebel și ajungând la *Pákozd* primesce printr'un curier o scrisóre, în urma căreia, depunând comanda în mâna mareșalului *I. Moga*, comandantul cesaro-crăesc al pieței *Peșta*, a luat repede drumul spre Viena.

Acum începe jocul comediei înscenată de actorii vienesi.

Doi credincioși oșteni ai tronului se găseau ca dușmani față în față: mareșalul *Iellacici* mergea se ocupe Peșta în numele împăratului *Ferdinand*, ér mareșalul *Moga* apăra același oraș în numele regelui *Ferdinand*, și acest spectacol oferit lumii amenința să degenereze într'un

scandal european, decă nu intervenia un mic repaus.

Cât timp s'a jucat comedia vienesă, Ungurii au luat în primire tôte depozitele militare și organizând bataliône de *honved*, le-au alipit la oștirile imperiale puse la ordinul „Comitetului apărării naționale“, preșidat de *Kossuth*.

Din acele trupe s'a format și „armata maghiară dela Dunăre“ comandată de *Görgey* și compusă în mare parte din Slovaci, Sërbi și Români.

Comandanții de corpuri ca și soldații, cu puține excepțiuni, servise mai înainte în armata imperială și cei mai mulți din ei erau străini: *Damjanici* era sərb, *Dembinski*, *Bem* și *Wysocki* erau poleci-revoluționari bătrâni, *Czetz* era român, *Guyon* era engles, *Leiningen* german din *Hessa*, *Pölt* de *Pöntenberg* german din Austria și alții pe lângă care mai figura și câte o legiune de voluntari străini: legiunea polecilor, legiunea italienilor, legiunea vienesilor și mai scie și dracu câte le-

ghióne seu lifte străine adunate de prin cafenelele pietelor europene. În acésta adunătură, seu *drojdiă socială*, se găseau, ce e drept, și unguri făcuți ca *Ormay* alias *Norbert Auffenberg*, precum și unguri născuți ca *Rozsa Sándor*.

E interesant a sci, că *Norbert Auffenberg* era un aventurier de prima mână. Servise în regimentul *Mazzughelli* și amestecându-se în conspirațiunea poloneză din anul 1840, a fost condamnat de autoritățile militare austriace la închisóre grea, din care a scăpat fiind grațiat în primăvara anului 1848, și îndată ce a fost pus în libertate, *hop*, a și intrat la *honved*, unde a ajuns om mare: colonel și adjutant al lui *Kossuth*.

Încât pentru *Rózsa Sándor*, firosul bandit de pe pustiele Ungariei, las să vorbescă d-l *Wacquant*, ca să nu fiu bănuț de părtinire:

„În tómnă anului 1848, urméză d-l *Wacquant*, a produs o adencă mâhnire decretul guvernului maghiar prin care se imputernicea cel

despre care se vorbește în actele din secolul XII. — XIV. și vine să vorbescă asupra lui Ugrinus dela 1291.

La 1291 Andreas III, ultimul rege al Ungariei din familia lui Arpad, a convocat la Alba-Iulia o adunare obștească a nobililor, a Sașilor, a Sécuilor și a Olacilor. Acolo se înfașă și unul cu numele *Magister Ugrinus*, cerând să i-se restituie posesiunile dela Făgăraș și Sâmbăta, ce au fost ale lui, dăr i-au fost înstrăinate. Regele i-le-a restituit, estradându-i o diplomă din Dumineca *Invocavit*, anul Domnului 1291. Această diplomă nu lămurește întrebarea, că cine a fost Ugrinus, de unde se trage etc., se vede numai din ea, că se titulează *Magister*, ceea-ce pe atunci la Români ar fi însemnat *Jupânul*.

Dér Rösler găsesce, că cu 10 ani înainte la 1281 a mai existat un Ugrinus — acesta însă n'a fost cel dela 1291, ci un Ugrinus maghiar. Și erăși s'a mai dovedit, că la 1299 a existat un Ugrinus de origine germană.

Istoricul Engel însă scrie: „La 1290 era un născut român cu numele Ugrinus, domn și stăpân al Făgărașului și Sâmbetei.“

Etă așa-dăr, între Ugrinus maghiar dela 1299, am găsit tocmai la mijloc la anul 1291 și pe'un Ugrinus neaoș român....

Orî cum ar fi însă — ce a vrut Rösler să scotă din acest Ugrinus?

N'a vrut alta — ăce d-l Pușcariu — decât d'a căuta și cumula dovești peste dovești, că țera Făgărașului — numită și *terra Blachorum* — pe la anul 1291 a fost a maghiarului Ugrinus, prin urmare n'a putut fi a lui Radu Negru-Vodă, și de aceea nici migrațiunea Românilor dela Făgăraș peste Carpați n'a putut avé loc, pentru-că Români s'au format în Peninsula Balcanică de unde, trecând Dunărea succesiv, au împopulat Valachia, și de aci prin secolul XIII au trecut și în Ardeal.

Pentru ôlele din carul teoriei acesteia a lui Rösler s'au aflat — ăce d-l Pușcariu — alte măciuci mai sdrăvene ca a d-sale; totuși cu privire la Ugrinus trebuie să documenteze, că supozițiunea lui Rösler, că la 1291 ar fi fost domn peste țera Făgărașului, e cu totul falsă și absurdă.

Numai întruna, ăce, Rösler o nimeresce, că adevă pe la anul 1290 n'a existat nici un Radu Negru-Vodă și că o descălecarea epocală a Făgărașenilor peste Carpați pe atunci nu s'a întâmplat.

Trecând la cestiunea migrațiunilor și descălecarilor române, ăce, că d-l Hașdău a nimerit cuil tocmai în cap, când a ăis, că statul Țării-Românești n'a fost întemeiat vre-odată de un singur prinț pe, ci e opera succesivă a mai multora.

La această enunțatiune — ăce d. Pușcariu — cutez și eu să adaug afirmațiunea, că migrațiunile Românilor peste Dunăre și Carpați și vice-versa, au fost

continue, începând dela colonizarea lui Traian până în ăina de astăzi, când această se întâmplă chiar și sub ochii noștri:

Această părere o desvôltă mai pe larg vorbind despre migrarea Făgărașenilor, și sprijinind cu dovești istorice afirmarea, că descălecarea lui Negru-Vodă cu Făgărașenii la Câmpulung, s'a întâmplat pe la finele secolului XII, s'eu la începutul secolului al XIII.

Mai departe face unele reflecțiuni relativ la inscripțiunea genealogică a Monescilor din Veneția inferioară, gravată în pētră și pusă pe casa sa de Ionasc Mone, Protopop și Notareș soborului mare din anul 1700 — și încheiă cu cuvintele:

„Tradițiunea despre Negru-Vodă e atât de înrădăcinată în memoria poporului nostru, încât negațiunile tuturor învățaților din lume nu sunt în stare de a-o altera s'eu de a-o șterge în veștii vecilor.“

*

La acest discurs de recepțiune a răspuns vechiul academician d-l *B. P. Hașdău*, bineventând și salutând pe noul membru I. Pușcariu din partea Academiei, ca aceeași dragoste și venerațiune, cu care a răspuns acum 20 de ani la discursul de recepțiune al lui Ioan Ghica.

„Ca și d-l Pușcariu, ăce, Ioan Ghica era om de litere și bărbat politic totodată. Ion Ghica lucrase aici între noi, și de aceea ne este nouă mai bine cunoscut. D-ta însă vii de dincolo, din miadă noptea nēmului românesc, unde lupta contra intemperiei de tot felul este mai grea și ceriul e adesea mai întunecos, decât la noi, acolo ai muncit și de aceea nouă astora ne ești mai puțin cunoscut. Mulți nu știu la noi, că Pușcariu a fost și poet, cântând „Strugurii“ și „Mărul“, a fost și naturalist în „Considerațiuni despre timp și spațiu“, a fost și filolog, și publicist și... și nu este de mirare într'o națiune tânără încă...“

În statele cu civilizațiune bătrână se îmbrățișază o specialitate; nu așa însă este la începutul unei nouă civilizațiuni, unde nimic nu e pregătit, toate sunt de dorit. Aici talentele mai energice, unele mai bine, altele mai rău, se apucă de toate, dornice de-a deschide toate ușile viitorului. Și România a avut pe un Asachi s'eu pe un Eliade, cari au fost siliți a-se viri în toate scotocind pretutindenea. Nu acasă deci pe Pușcariu, că a scris versuri s'eu și-a bătut capul cu probleme ortografice, ci ljustifică și constată marea vivacitate a inteligenței sale.

D-l Pușcariu, Ardelân în totă puterea cuvântului, a înțeleș, — ăce d-l Hașdău mai departe — că politica cea mai sănătoasă și cea mai sigură pentru frații noștri de dincolo este, de-a birai pe dușmanii prin cultură. Probă, că pus în capul fundațiunei Gojdu, d-l Pușcariu a ridicat fondul de 93 mii florini la aprôpe 1 milion și ju-

mătate florini, din al cărui venit se dau adî 130 de stipendii anuale la studenți s'erați români.

Ca om de știință, d-l Pușcariu a înțeleș — ăce — marea importanță, ce a avut-o instituțiunei kinezaturilor pentru lupta Românilor de peste Carpați și rezistența lor contra elementelor cutropitoare. Volumele publicate de d-sa cu documente despre familiile nobile române, aruncă o vină lumină asupra istoriei României de dincoace. Numai una regretă d-l Hașdău, că nu se publică mai curând alte tesare documentate, culesse de iubitul coleg în curs de un semi-secol și mai bine.

D-l Hașdău încheiă răspunsul s'eu astfel:

Dér ce ăce eu despre semi-secol! când d-l Pușcariu e aprôpe octogenar, pôte mai veteran, decât noi toți ceilalți din Academia. Și profit de această împrejurare a vârstei, venerabile d-le Pușcariu, profit, pe de o parte pentru a-ți ura mulți ani de activitate ulterioară pe aceeași cale, pe de altă parte pentru a stigmatiza aci acea nouă direcțiune a junimii actuale ăce române, care cîrtesce ne încetă contra bătrânilor, unii asasinând babele din teorie, alții din teorie calomniând pe moșnegi. Noi aștia, moșnegii, și suntem cam mulți în Academia, să ne răsunăm: să ne răsunăm binecuvântând tînăra generațiune și dorindu-i să ne întrecă. Dacă noi am făcut prea puțin, de! cu atât mai lesne va fi întrecerea pentru urmașii noștri, pe când noi, inițiatorii, din nenorocire, nu aveam pe cine să întrecem, trăgînd brasă prin țelină.

Încă odată, să fi binevenit între noi, moșule Pușcariu, acela, care la 1848 și-a căpătat numele de „stegar al Românilor“ pe Câmpul Libertății dela Blăși.

SCRIRILE ȚILEI.

— 24 Martie v.

Dela Academia Română. Din București i-se scrie „Familiei“ următoarele: Membrii corespondenți în secțiunea istorică. Secțiunea istorică, în ședința sa de Marti, 2 Aprilie n., a propus unanim ca membrii corespondenți ai ei pe d-nii dr. Augustin Bunea, caonic gr. eat. în Blăși, autorul lucrării „Ioan Inocențiu Klein“ — și pe d-l Dr. Ioan Mihalyi din Sighetul-Marmăției, autorul volumului „Diplome maramureșene“ apărut de curând. Propunerea în ședința plenară va fi motivată pentru d-l Dr. Augustin Bunea de către d-l Dr. At. M. Marienescu, pentru d-l Dr. Ioan Mihalyi de către d-l Vincențiu Babeș. — *Alegerea membrilor corespondenți pentru secțiunea literară*, care trebuia să se facă în ședința plenară de Lună, s'a amânat din nou pentru altă ăi. — *Pentru premiul de două-spre-zece mii lei comisiunea de nouă propune în locul prim: „Proverbele române“, adunate de Iuliu Zane; în al doilea lucrarea de „Agronomiă“ de Maior; în al treile, scrierile dramatice ale lui Haralamb G. Lecca.*

Distribuirea profitului „Albinei“. Adunarea generală dela 23 Martie n. a instituitului de credit și economii „Albina“ din Sibiu a hotărît, ca profitul să se împartă astfel: a se da acționarilor dividendă 5% (60.000 corône), membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghiere tantiemă în sumă de 34.679 corône, funcționarilor fără drept la tantiemă și servitorilor remunerațiune 1840 corône, fondului de pensii a funcționarilor 15.142 cor., fondului de rezervă 20.000 corône, supra-dividendă acționarilor 108.000 corône, ér pentru scopuri de binefacere 13.000 cor., distribuite astfel: masa studenților 6000, șoola Asociațiunei 2000, șoola reuniunii femeilor române din Sibiu 600, internatul reun. fem. române din Brașov 400, Asociațiunii pentru sodali 400, „România Jună“ (Viena) 200, „Petru Maior“ (Budapesta) 200, alumneul din Timișoara 200, fundațiunea Zsig (Beins) 200, internatul gr.-or. (Beins) 200, fondul studeților morboși (Brașov) 200, fondul studenților miseri (Blăși) 200, masa studenților (Brad) 200, reun. de musică (Sibiu) 200, reun. de musică (Brașov) 200, reun. de agricultură (Sibiu) 200, reun. pentru înfrumșetarea orașului Sibiu 200, reun. pentru înfrumșetarea orașului Brașov 100, reun. igienică (Sibiu) 100, gremiul comercial 100, ér la dispozițiunea direcțiunii 900 corône.

Biroul „Asociațiunei pentru sprijinirea învățaților și sodalilor români în Brașov“ aduce la cunoscința d-lor membri ai acestei asociațiuni, că cabinetul de lectură al ei, provădit cu mai multe jurnale, este deschis în ori-ce ăi în casele dela Nr. 4 din Strada Orfanilor.

Român băațen — proroc arab. Un doctor Alexandru Popovici, care călătorește acum prin Sahara în Africa, a dat în Gebel-Ba-Rezal de un călugăr arab, numit Ali-Mustafa, vestit între Arabii de-acolo ca proroc și medic. Când i-a spus acesta, că e din Ungaria, prorocul l'a poftit în peștera lui, unde a început să-i vorbescă — forțe stricat, de-altmintelea — unguresce. Popovici mirat îl întrebă, de unde cunoesce limba acesta? Atunci Ali-Mustafa i-a spus următoarele: Sunt Iacob Turcu, născut în Oravița la anul 1797. Până la vârsta de 34 ani am trăit acolo ca văpsitor. Am vrut să mă însor, dăr tatăl meu nu s'a învoit. Supărat am trecut în România, la Târgu-Jiu, unde făcînd cunoscință cu oficerii turci, am intrat în armata turcescă. Am luat parte la multe lupte, am ajuns pașă, m'am căsătorit și am avut doi copii. În călătoriile mele am ajuns la Tripolis, unde mi-a murit nevasta și copiii. De aci am pētruns în pustiu Saharei, unde am descoperit nisce vechi scalde romane, numite Aquae Hercules. Numele acesta mi-a adus aminte de Băile-Herculane dela noi și m'am hotărît să rămân aici, unde sunt și acum.

mai mare tâlhar al secolului, căpitanul de hoți Rózsa Sándor, ca să organizeze și să comande în contra inamicului (Impăratul Ferdinand. — Nota traducătorului) un corp de voluntari.

„Să iertau banditului toate păcatele și toate fărădelegile câte le-a făcut, numai să aducă servicii patriei (!?) A și adus, în adevăr, însă acelea erau în disproporțiune cu indignarea generală, pe care a produs-o mēșura guvernului.

„Rózsa Sándor s'a născut la 1813 în Seghedin și după revoluția și-a reluat meseria de tâlhar: jăfuia și răpea, încât la 1868 a jăfuit chiar și un tren, care percurgea pe calea ferată. Abia numai la 1872 a fost înhățat. Acest înfricoșat bandit a murit la 1878 în temniță.“ (In Gherla — Nota traduc.)

Revenind la ilustrarea afirmațiunilor referitoare la modul cum s'a dat brava armată pe mâna celor din Peșta în timpul cât s'a jucat comedia vienesă, ajunge să pun în

evidență numai două casuri din cartea de care vorbesc.

Comitele Carol Leiningen de Westerbürg descindea dintr'o distinsă familie nobilă germană din Hessa și servea ca căpitan în regimentul de infanterie Nr. 31, al cărui proprietar era unchiul s'eu August Leiningen.

Ernestin Pölt de Pöltenberg era membrul altei familii nobile germane din Viena și era căpitan într'uu regiment de husari.

În primăvara anului 1848 regimentele acestor bravi militari erau în garnisona din Ungaria și ambii căpitanii au cerut în două rânduri ministrului de război din Viena, să fiă transferați la alte regimente dislocate în Austria, motivând, că fiind siliți a jura credință regelui Ferdinand și Constituțiunei maghiare, datorii sunt, ca militari și ca ômeni de onore, să nu-și calce jurământul. Cererile nefiind admise, jurământul păstrat i-a dus la furcile lui Haynau din Arad.

O mai mare ironie ca asta nu

se pôte, și vina pentru această tristă sorte a celor doi vitezi oșteni, cade asupra comediantilor din Viena.

În primăvara anului 1848, Ungaria avea 13 milioane locuitori: 5.7 Maghiari, 3.3 Slavii și 2.5 Români.

Sërbo-Croații la sud, Ceho-Slovacii la nord și Români în Ardeal, urmând o atitudine ostilă față cu „Comitetul maghiar pentru apărarea națională“, dispozițiunile acestuia numai în ținuturile locuite de Nemți și Maghiari se puteau aduce la îndeplinire.

La 2 Decembrie 1848, împăratul Ferdinand renunță în Olmütz la tron în favoarea nepotului s'eu, actualul împărat M. S. Francisc Iosif I. Această renunțare cei din Peșta considerându-o ca o lovitură dată constituțiunei și dreptului public maghiar, cu atât mai ales, că împăratul Ferdinand în Aprilie 1848 prezentându-se cu mare solemnitate în sala de ședințe a Camerei legiuitorilor din Pojun, a sancționat și a

promulgat chiar în persoană legile lui Kossuth.

Din momentul în care noul și tînărul monarch luă în posesiune sceptrul și tronul, răzbelul devenea inevitabil, cu atât mai mult, că Ungurii își îndreptau armele de-adreptul în contra tronului și a dinastiei Habsburgilor.

În campania din ierna și primăvera anilor 1848/49 „Armata maghiară dela Dunăre“ trecea din înfrângerii în înfrângerii, încât lumea începînd a porecli pe generalul Görgey cu numele „Marschall-Rückwärts“ („Mareșalul Dăinapoi“) Kossuth s'a vădit nevoit a-i atașa un comisar guvernial în persoană unui anumit Ludwig, care după luarea în posesiune a noului s'eu post, raporta președintelui comitetului apărării naționale următoarele:

„Marșul armatei maghiare dela Dunăre sēmănă mai mult cu al caravelor, decât cu al unor trupe disciplinate și regulate“.

„Oficerii se opresc la toate crășmele, beau și jôcă cărți“.

Cutremur de pământ. Din *Cârnecea* (lângă Oravița) ni-se scrie: Marți în 2 April n. la 6 ore seara, s'a simțit în părțile noastre un violent cutremur de pământ de o durată scurtă, fiind precedat de o bubuitură puternică și urmat de un vuet, ca de o furtună. Cutremurul a avut direcțiunea delă Nord spre Sud. Incidente nu s'au întâmplat.

Lăncerii împăratului Wilhelm. Din Berlin se scrie, că pe viitor gendarmii călări dela curtea împăratului Germaniei, Wilhelm, vor fi înarmați cu lănci. Deja s'au și început deprinderile cu lancea a gendarmilor, cari vor însoți pe împăratul.

Asasinate bulgăresci. „Politische Correspondenz“ primesce din Constantinopol vestea, că o bandă bulgară a 'asasinat un grec și un bulgar la Zaghmahalle.

Descoperirea unui comitet secret nihilist. „Daily Telegraph“ află din Petersburg, că s'a descoperit un comitet secret nihilist, compus din 72 de persoane, cari s'au apărut cu revolverele pentru a nu fi prinși. După o luptă teribilă, poliția le-a arestat pe toate. S'au descoperit trei tipografii secrete, în cari se tipăreau proclamații. Lucrătorii tipografii erau studențele. Numărul total al arestanților în Petersburg este de *trei mii*.

Mulțămită. În numele tuturor ocnarilor „Săscani“, cari împreună călătorim dela Sasca la Anina, esprim și pe această cale cea mai adâncă mulțămită On. Domn Nicolae Hașca, pictor în Oravița, care ne-a dăruit o iconă cu sfânta răstignire a Mântuitorului Isus Christos, pe care am și atârnat-o pe un arbore în pădurea, pe unde trecem noi ocnarii Săscani către Anina. Deee bunul Dumnezeu donatorului nostru viață lungă, fericită și veselă. În numele ocnarilor săscani: Alexandru Băiaș, ocnar.

Fomete în Basarabia. „Politische Correspondenz“ află, că a isbuunit o mare fomete în Basarabia.

O viitoare regină domnitore. „Mittagsblatt“ din Viena află din Semlin, că toți soii acolo cumoă regina Draga a Serbiei a născut o fată. Această esplioă schimbarea constituțiunei sârbesci în sensul d'a se da drept femeilor să domnească în acel stat.

Populația Bulgariei. După recensământul încheiat acum, populațiunea Bulgariei se uocă la 3.733,189, cu un spor de 422.459 în opt ani din urmă.

Rusia și regina Natalia. „Könlische Zeitung“ află că regina Natalia, care se află acum în Italia, se va duce la Petersburg. Țarul se va întrepune pentru ca s'o împacă cu fiul ei, regele Alexandru al Serbiei.

Tolstoi și populația din Kiew. Populația din Kiew a trimis lui Tolstoi o telegramă în cuprinderea următoare: „Trimitem celui mai mare și mai nobil scriitor al nostru espresionea bucuriei noastre pentru vindecarea sa. Sperăm că veți trăi ani îndelungați pentru ușurarea aprăpei care suferă și pentru realizarea adevăratului ideal de libertate, adevăr și înfrățire“.

Darul prințului Ferdinand. Se depeșază din Sofia că prințul Ferdinand a subscris 50 de mii de franci pentru monumentul, care se va ridica în Bulgaria Țarului Alexandru II și pentru muzeul național bulgar.

Mii de cadavre chineze nefropate. Diarul rus „Nowoje Wremja“ spune, că mii de cadavre de chinezi otrăvesc aerul lângă Tsitskar. Soldații ruși s'au retras în oraș, însă tot a isbuunit printre ei epidemii teribile.

Turburări în Smirna. Diarului „Neue Freie Presse“ i-se telegrafază din Smirna, că Grecii au dat asalt asupra cartierului evreesc de acolo, în urma svonului, ce s'a iscat despre asasinarea unui tânăr grec în scop ritual. Multe ferestri ale Evreilor au fost sparte. Alergând trupele au ranit cinci-spre-dece Greci cu baionetele și au făcut multe arestări. Asaltatorii cartierului evreesc erau în număr de deuce mii. La urmă tânărul grec, despre care se credea că fusese asasinat, reapără.

O expoziția de șoreci. În fle-care an la Londra, prin îngrijirea clubului „Moose Fancier's“, se face o expoziția de guzgan. Aceea din anul acesta, care a fost inaugurată Duminecă, e splendidă și foarte interesantă. Într'nsa sunt reprezentate 375 varietăți de șoreci și guzgan. Marele premiu de onoare a fost luat de un șorec, negru și roșu, care a fost plătit cu 600 fr. de un amator din Manchester, d. Withersou. Prețurile mai mari au fost apoi obținute de câțiva șoreci olandesi cu părul lung, cari sunt plătiți 150—175 fr. unul.

Nazarenii în mare strîmțore. Din Oradea-mare se anunță, că în comuna Vajda, după-ee au intrat Nazarenii în biserică spre seară, nisce făcători de rele au închis ușa bisericii și aducând mai mulți snopi de pae i-au aprins în jurul bisericii. O grăză nespasă a caprins pe cei din năuntru, der nu putu să iese. Abia într'un târziu când începă să ardă și biserica s'a spart ușa și astfel au fost scăpați cei din năuntru, dintre cari mulți au fost vătămăți și striviți în urma imbuzelei când voiau să iese afară. Acum urmăză ancheta judecătorească.

Doi copii uciși de un clopot. La Dembro, lângă Ca-sovia (Italia), s'a petrecut Vinerea trecută un cas foarte trist. Trei

copii, fiu ai clopotarului acelei biserici, Giovanni Spocok, s'au dus ca de obicei să tragă clopotul la amiazi. De-odată frânghia se rupse și clopotul cădu asupra celor trei nenorociți copii, ucișând pe loc pe cei doi mai mari și rupând piciorul celui mai mic.

Producțiune și petrecere colegială va arangia societatea sodalilor români „Lumina“ din Brașov luni, în 2 (15) Aprilie 1901, (a doua zi de Paști) în sala hotelului „Orient“ Nr. 1. Inceputul la 7^{1/2} ore seara. Corurile se dirigă de d-l N. Oancea jun. După producțiune urmăză dans. Intrarea de persoană 1 c. 20 b. Bilete se pot căpăta la d-l D. Eremias, la Librăria Ciuru, la Casina Română și seara la casă. NB. Ofertele marimose se primesc cu mulțămită și se vor chita publice. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea sodalilor români din Brașov.

Program: 1. Musica. 2. „Era nopte 'ntunecată“ de G. Dima, executat de corul sodalilor. 3. „Pușca stăpânirei“ de I. Nețifescu, declamațiune de V. Bizdideanu. 4. „Toca“ de I. Vidu, executată de corul sodalilor. 5. „Mocanul la biserică“ de T. Speranță, declamațiune de N. Vlaicu. 6. „Astă-i mândra“ de G. Dima, executată de corul sodalilor. 7. „Surugiul“ canțonetă de V. Alexandri, executată de G. Galu. 8. Teatru. O daraveră periculoasă, comediă într'un act, localisată de Em. Bobancu.

Din sinul Asociațiunei.

Despărțământul „Bocșa“. Comitetul cercual a ținut în anul 1900 4 ședințe și o adunare cerc. În 24 Aprilie comitetul a eșit în comuna Fizeș, unde mai mulți membrii au ținut poporenilor diferite prelegeri, povățuindu-i cum să-și cruțe din agonisita lor, despre pomărit, prăsierea galitelor etc. Adunarea cerc. s'a ținut la 2 August 1900 în Valeapai, aci de-asemenea s'au ținut prelegeri, cari au făcut bune impresii asupra ascultătorilor. Avera desp.: intrate 284 cor., din cari 227.20 cor. s'au trimis casei centrale, ăr restul de 56.80 cor. l'a folosit despărțământul. Membrii desp. cu finea anului 1900 erau 83.

Desp. „Brașov“. Ca și în anii trecuți, așa și în 1900 acest desp. a arătat progres. Comitetul cerc. a ținut 10 ședințe și o adunare generală în Comuna Herman. Cu ocaziunea acestei adunări s'au ținut două prelegeri, despre îmbunătățirea stării poporului și monografia comunei Herman, apoi s'a mai discutat și despre înființarea unei reuniuni agricole românesce pe teritoriul acestui despărțământ și despre introducerea însoțirilor de credit sistem Raiffeisen, cari cestiuni s'au încredințat spre studiere comitetului desp. și agenturilor. Numărul agenturilor comunale s'a înmulțit

cu trei: Dêrste (lângă Brașov) Vlădeni și Țințari, astfel desp. astăzi are cu totul 17 agenturi. Bibliotecile populare ambulante s'au înmulțit cu două, astăzi desp. are 12 biblioteci pop. ambulante. Numărul membrilor desp. pe 1900 au fost: 1 fondator, 6 pe viață, 75 ordinar și 60 ajutători.

Convocare.

Domnii membrii ai despărțământului Carei-Eriu al „Reuniunei învățătorilor români gr.-cat. din arhidiaconatul părților Săt-mărene, aparținătoare diecesei Oradiei-mari“, On. preoți și alți amici ai școlii, prin această se convocă la adunarea de primăvară a despărțământului, ce se va țină la 17 Aprilie st. n. c. în școla din Ciomocoș pe lângă următorul

Program: 1) Ascultarea serviciului divin la 8 ore dimineața. 2) Deschiderea ședinței prin president. 3) Constatarea membrilor prezenți. 4) Cetirea și verificarea protocolului adunării precedente. 5) Ascultarea prelegerii practice ținută de către d-l învățător local, D. Kirvai. 6) Cetirea a 2 disertațiunii, de d-nii învățători George Pteancu și Nicolau Kirvai. 7) Aprecierea atât a prelegerii, cât și a disertațiunilor. 8) Colectarea taxelor dela membrii vechi și susceperea de noi membrii. 9) Defigerea locului adunării viitoare, precum și a persoanelor, cari vor avé să prelegă și să diserteze în acea adunare. 10) Eventuale propuneri. 11) Inchiderea adunării.

Careii-mari, la 24 Martie 1901.

Dimitriu Kiss,   Dimitriu Kirvai,
preș. desp.   not. desp.

Concurs.

Comitetul „Asociațiunei pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români în Brașov“ scrie prin acesta concurs pentru 11 stipendii de câte 40 corone pentru ucenici români locali dela oră ce fel de meserie cu termenul până la 1 Maiu n. 1901.

Condițiunile sunt: certificat de betez, contractul dela măestrul unde e plasat ucenicul, atestat de paupertate și atestat de bună conduită dela măestrul.

Din ședința comitetului „Asociațiunei pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români în Brașov“ ținută la 29 Martie 1901.

Ioan Socaciu,   Ioan Dariu,
președinte.   secretar.

Cultura la sate.

Din *Bârlad* (România) ni-se scrie, că d-l V. Gr. *Borgovanu*, profesor și director la școla normală de acolo, aduce jertfe frumoșe pentru luminarea și cultivarea claselor populațiunei. D-sa a înființat în acel oraș

„În urma trupelor se țin lanț un lung șir de caré cu femei perdue, culese de pe ulițele orașelor și cari aveau nerușinarea să afirme, că ar fi soțiile legitime ale oficerilor.“

Tot în acest ton scria și Wysocki, arătând, că în corpul lui de armată ar fi mulți valachi și rșniaci, cari desertază cu sutele și că oficerii, în loc de a-i opri, fug și ei cu grămada de pe câmpul de luptă.

Acestea afirmări le confirma și președintele comitetului apărării naționale, Ludovic Kossuth, în faimosa sa scrisore dela 12 Septemvrie 1849 din Vidin, în care dicea:

„Soldatul era bun și suferea, oficerul însă fugea de pe câmpul de luptă și tortura fără milă poporul dela sate, spre a-i pune la dispozițiune trăsuri pentru a-și transporta întreținuta și bagajul“.

La 14 Aprilie 1849, Dobriținul îmbrăca haine de sârbătore și asiste la marea festivitate întocmită în biserica calvină, unde Kossuth dela înălțimea amvonului proclama detronarea dinastiei Habsburgilor.

Proclamațiunile detronării, guvernul le-a răspândit cu iuțela fulgerului în țără și străinătate și princesa Metternich, aflând despre această mare ispravă a lui Kossuth, *adnotamarele act*, în memoriile sale scrise în acel timp, ca o *sinucidere a Ungariei!*

Acum intervențiunea Rușilor era mai mult decât sigură. Imprejurarea, că în armata maghiară erau o mulțime de polecă ca Bem, Dembinski și Wysocki, cari au jucat un rol însemnat în revoluțiunea polonă din 1831 și Rusia temându-se că revoluțiunea maghiară se va întinde și în Polonia, împăratul Nicolae nu putea sta la o parte nepăsător. Incă în Martie 1849 se începuse tratative între ambele curți imperiale și la 8 Maiu a și apărut manifestul împăratului Rusiei, ăr la 12 ale aceleiluni manifestul împăratului Austriei.

În ambele manifeste se arunca în ochii „Iuntei“ din Dobrițin învinovățirea, că ar avé în solda sa mii și mii de răsvrători, aventurieri, omenii fără căpătâiu, fără avere, fără moralitate și pe cari numai comu-

nitatea intențiunilor lor criminale i-ar fi putut aduna la un loc.

La 24 Iulie 1849 armatele imperiale aliate pătrundeau în inima Ungariei: Rușii, sub comanda supremă a principelui de Varșovia, mareșalul Paskiewicz, se îndreptau spre Dobrițin — Oradea-mare, Austriacii sub comanda supremă a generalului Haynau mergeau spre Seghedin-Timișóra și în mijloc înainta „Armata maghiară dela Dunăre“ cu generalul Görgey în cap, apropiindu-se din ce în ce mai mult de *catastrofa dela Siria-Vilagos*.

Dictatorul Ungariei Kossuth, vădându-se prins cu ușa, trimitea pe generalul Pölt de Pöltenberg la comandantul oștirilor ruse, generalul comite Teodor Wassielievici Rüdiger, spre a oferi *Coróna Ungariei Casei Romanow*.

Principele Pasckiewicz încunoscințat, ordonă ca delegatul dictatorului să fiă imediat espediat de unde a venit, dându-i-se a se înțelege, că pentru Rusia nu există un așa numit guvern maghiar și că oștirile imperiale rusesce n'au altă mi-

siune de implinit în Ungaria, decât aceea de a-se bate.

La 5 și 9 August Haynau sdrobesc pe Dembinski la Szöreg și Timișóra și Rușii nimicesc pe Nagy Sándor la Dobrițin.

La 11 August 1849, într'o proclamațiune din Arad, Kossuth își lua rămas bun dela compatrioții săi pe care îi însciința, că din acea zi transmitea puterea Didacturei în mâna generalului Görgey și apoișel, Exdictatorul, a apucat drumul spre Orșova, unde *îngropând Coróna Ungariei*, a șters'o la Vidin.

De-odată cu Kossuth a mai luat'o pe picior la Vidin și ministrul Casimir Batthyány, generalii Meszáros, Perczel, Guyon, Stein, Dembinski, Bem, Wysocki, Kmety și alți oficeri împreună cu 3400 honvedici legiunea leșescă și cu legiunea italiană.

Görgey, primind Dictatura, incă în acea zi a convocat un consiliu de răboi, la care au participat 81 oficeri superiori, având a se rosti înaintea cui să capituleze? înaintea Rușilor séu înaintea Austriacilor?

asa numitele „Ședători“ populare, sau școle de adulți, cari sunt frecventate nu numai de tinerimea de ambe sexe, ci și de bărbați și bătrâni trecuți de 60 de ani.

Comunicăm aci cu plăcere un raport ce-l face un ieșan în Nr. cel mai prospăt al „Vocei Tutovei“ asupra „Ședătoriei“ populare a d-lui Borgovanu. Eită, ce serie amintita fôie:

De câte-va zile sosit în orașul meu natal, după trecere de multă vreme în cea de a doua capitală a țării — Iași — am aflat cu bucurie, că de cât-va timp *Bărladul*, datorită câtor-va apostoli ai culturii, și în special valorosului profesor și director al școlii normale de Institutori, d. *Borgovanu*, a intrat pe o nouă cale de propășire culturală.

Vreau să vorbesc de „Ședătorie“, ce au început a se ține în fiecare Duminică la câte una din școlile primare din acest oraș.

Este o idee minunată aceste „Ședători“, cari au de scop principal, ca prin conferințe populare, tratând materii din agricultură, comerț, industrie, despre religie, naționalism, patriă, să se lumineze acea parte dintre noi, ce din lipsă de mijloace ori alte cauze n'au putut a-se adăpa mai mult la isvorul științei și al luminei, er pe de altă parte de a arăta ce e bun și folositor, propăvăduind morala, ce este atât de atinsă astăzi.

Prin „Ședători“ se va pune în contact mai multe pături sociale, cari acum nici nu se cunosc aproape, deși cu toții suntem Români.

Se va deprinde lumea cu acele distrații intelectuale atât de folositoare.

Alt bine apoi pe care îl oferă „Ședătorie“ este acela, că se deprind și elevii cu lumea, dispărând acea timiditate, care se prezintă acum, ori de câte ori elevul venea în contact cu lume mai multă și necunoscută, mai ales la esamene, ceea-ce făcea ca mulți elevi buni și sirgitori în cursul anului, să iasă rău în esamene.

*

Pentru prima oră am asistat la „Ședătorie“ Duminică trecută. Ea s'a ținut la școala primară Nr. 4 din Munteni. Resultatul a fost din cele mai escelente. Pentru prima oră am vedut așa lume venită nu silit ca la întrunirile politice, ci dornică de a asculta lucruri nouă, de a învêta ceva nou.

Și se vedea bine pe fețele auditorului acel dor. Dér nici că se putea altfel. S'a făcut acolo muzică, s'a vorbit despre „Muncă și Economie“, cestiune importantă și de toate zilele, care ne interesează pe toți, sau ținut dialoguri, redând scene din viața contemporană, admirabil redade de către micile școlărițe, apoi foarte bine au fost

elevii dela școala normală în special „țărâna română“, cari ușor crede ce i-se spune, dér ușor se schimbă, când îi arăți calea binelui, și ce este folositor.

Dacă... mulți s'ar ocupa serios de țărâni și meșteșugarii noștri, bravii noștri țărâni muncitori și cinstiți, dér inculți, ei nu ar fi așa de ușor înșelați de cel dintâit șiret, cu deosebire străin, nu ar mai fi esploatați, și ar duce o viață mai bună. Domnișora Cernea în cuvântarea despre „Muncă și Economie“ a fost escelentă.

Vorbirea sa curat românească, graiu dulce și fermecător, gen de vorbire de care fug San-Peladani noștri, mare majoritate dintre noi, cum dicea într'o conferință eminentul profesor Universitar și Rector, d. D. Xenopol dela Iași, învêțăminte date, pildele sale morale au plăcut mult, căci au fost pe înțelesul tuturor. Felicitările noastre. „Ședătorie“, astfel cum se țin, pe lângă că sunt folositoare, dér plac. Ne pare rău de un lucru numai. Ar trebui să populeze „Ședătorie“ mai mulți dascăli.

Almanach Tipografic.

Dilele aceste a apărut *Almanachul Tipografic*, anul al IV-lea, editat de G. Filip, tipograf, București. „Almanachul“ din anul acesta este alcătuit în onoare aniversării de 500 ani dela născerea marelui măiestru Guttenberg și dedicat A. S. R. Prințului Ferdinand. Spre acest scop editorul n'a cruțat nimic, pentru-ca volumul din anul acesta să corespundă scopului său numit. Din punct de vedere tehnic „Almanachul“ este o adevărată operă de artă, er articulele tehnice și sociale sunt de cea mai mare importanță pentru corpul tipografic român. Pe lângă acestea „Almanachul“ conține 7 suplimente artistice de cea mai mare valoare, prin care se arată toate modurile de reproducere modernă.

Din cuprinsul tablei de materii se pôte vedé bogăția de articule, ce o conține. În afară de partea bogată calendaristică, taxe, tarife etc. găsim în acest „Almanach“ următoarele articule:

Francisc Göbl (biografia), Ștefan Demetriu (biografia); Regatul României (câte-va date statistice); Gutenberg și opera lui, Spicuri din trecutul legătoriei; Secolul al XIX-lea; Pensiile lucrătorilor din Imprimeria statului; Din istoricul primei fabrici române de hârtie din țară; S-mnele de corectură; Mașiniștii noștri; Tiparul fotografic rotativ; Spicuri tehnice de legătorie; Arta și speula; Mésuri radicale; Despre tiparul de autotipii; Educațunea lucrătorilor noștri; Pro-lusele fabricii George Asan cu privire la artele grafice: Aședarea paginilor la mașină; Adresele tipografilor, litografilor turnătorilor de litere, zincografilor, xilografilor, gravurilor, de postelor de hârtie, editorilor, fabricelor de cartonage, legătoriiilor de cărți, librăriiilor, fotografilor, și a diarelor din București. Item a celor din provincie; Tipografilor din Austro-Ungaria; Adresele diaristilor din București; Publicațiile periodice române apărute în 1900, Hârtia ce

se află în permanență la depoul fabricii de hârtie Letea.

Prețul unui exemplar Lei 1.50. În provincie trimis cu porto recomandat Lei 1.95, Austro-Ungaria 2 corone. Dela 5 exemplare în sus se trimete franco în toate părțile. Costul esemplarelor se trimete înainte, er la primirea acestuia se vor expedia imediat esemplarele comandate. Toate scrisorile și comanda se vor face pe adresa G. Filip, tipograf, București, Str. Ciresi 2.

Recomandăm tuturor tipografilor, litografilor, librăriiilor, depositarilor de hârtie, legătorilor de cărți etc. și tuturor celor cari se ocupă cu industria de cărți și cu artele grafice în general, să sprijinească și să-și procure acest Almanach de-o incontestabilă valoare.

Puterea de încolțire a semințelor.

Semințele își păstrează puterea lor de încolțire mai multă sau mai puțină vreme. Acesta atâră atât de chipul lor de a fi, cât și de meșteșugul păstrării lor.

Sunt unele, ca de pildă semințele de lobodă, păstarnac, mestecăm, cari nu mai încolțesc, sau încolțesc foarte greu, îndată ce au trecut de un an. Dinpotrivă, altele ca cele de varză, rapiță, nap sau cele de pepene, dovlece, castravete, cari încolțesc foarte bine în al cincilea sau chiar în al șeselea an, când au fost bine păstrate.

Umede și o căldură care trece de 33—35 grade centigrade, sunt foarte dăunătoare semințelor. Eită pentru ce e folositor ca semințele să fiă păstrate în locuri nici prea răcorose, nici prea umede, nici prea uscate, nici prea calde.

Felurite semințe, ca cele de varză, rapiță, sunt adesea atinse de molii, când au trecut de doi sau de trei ani. Atari semințe nu încolțesc tot-deuna cu înlesnire. De aceea e bine să le vedem din când în când și să le dăm la ciur sau la imblăcit. Semințele de mazăre, de linte, sau bob, etc., nu încolțesc tot-deuna când sunt atinse înăuntru de gânganii. Din nenorocire agricultorul nu pôte face nimic, ca să impiedece arătarea lor în aceste semințe.

Aerul și lumina vatamă de asemenea puterea încolțitoare a semințelor cu invelis subțire. De aceea e bine să le păstrăm în saci închiși, aședăți în locuri foarte sănătoase și ferite de umedă.

Un mare numer de semințe păstrează neconținut colorea lor, dér sunt altele care și-o schimbă într-o cât-va. Invechite se fac mai închise, și colorea li-se șterge. De pildă sunt semințele de lucernă, de trifoiuri, etc. Culorea întunecată, a acestor semințe arată bine că ele au doi sau trei ani de vechime sau că au fost rău păstrate.

În lista ce va urma ne vom mărgini să arătăm într-o cât-va cea mai mare vârstă, până când agricultorul pôte fi sigur că semințele încolțesc în mod mulțamitor. Nu

trebuie însă să uite că acestea trebuiesc potrivit recoltate și păstrate:

Dovlecul 4 ani; Napul galben, Varza, Mustarul alb, Inul, Rapița, Mustarul negru, Fasolea câte 3 ani; Ștecla, Morcovii, Lucerna, Trifoiurile, Ovăsciorul, Măzăricea, Mazărea, Lintea, Bobul mic, Cănepa, Cicoarea de cafea, Grâu, Săcara, Orzul, Porumbul (cucuruz), Hrișca, Meiul, Bobul câte 2 ani; Păstarnacul 1 an.

Să nu se uite că atunci când se sémână semințele de cereale cari au doi ani, e foarte folositor să le sémănăm mai des decât de obicei.

Trebuie să ne ferim de sémintele de grâu ori porumb, atinse de gărgărițe, sau de vre-o stricăciune.

ȘTIINȚA ULTIME.

București, 5 Aprilie. „Monitorul Oficial“ de azi publică o scrisore a M. S. Regelui adresată președintelui Consiliului de ministrii, în care-i face cunoscut, că în fața greutăților financiare actuale, Maj. Sa privește ca o datorie de-a ușura și din parte-i sarcinile statului. Dorește dér, ca toate reducerile, ce se vor aplica în viitor acelora, cari sersesc statul, să fiă de asemenea aplicate și listei civile și economia, ce va resulta din acesta măsură, să rămână la dispoziția tesaurului public pentru întâmpinarea greutăților, cari nu s'ar puté îndes-tula prin creditele budgetare.

Petersburg, 5 Aprilie. Poliția a descoperit zilele acestea locuința unui comitet secret revoluționar *Narodna Volja* (Voința poporului) și din scrisorile aflate s'a stabilit, că *Țarul a fost condamnat la mörte*, sentință, pe care ömieni comitetului trebuie s'o esecute, decât în timp de un an *Țarul nu va da constituția*. Afară de *Țar* mai sunt condamnați la mörte alți trei bărbați de stat ruși.

Paris, 5 Aprilie. Un corespondent al lui „*Matin*“ a interviewat pe *Krüger* asupra rășboiului. *Krüger* a declarat, că rășboiul are să dureze încă mult, fiind-că *Burii* sunt provăduți din belșug cu de toate. El crede puternic în isbânda cauzei *Burilor*.

Literatură.

Viața și operele lui Andrei Murșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blăși.

Fiind toți pentru Ruși, în ziua de 13 August 1849 „Armata maghiară dela Dunăre“ în număr de 30,889 soldați și 1426 oficeri, au depus armele la Szöllös lângă Șiria-Világos înaintea taberei generalului Rüdiger de origine din Kurlanda; un bărbat cu multe cunoscinte și cu o bună creștere elegantă.

În momentul, în care se depuneau armele, principele Paskiewicz depeșa prin principele Baryatinsky împăratului Nicolae:

„*La Hongrie est aux pieds de Votre Majesté Impériale*“. — „Ungaria este la piciorle Majestății Vostre imperiale!“

Principele de Varșovia nu întârșia da a înșoița în același timp și pe împăratul Francisc Iosif I, de care printr'o scrisore respectuoasă se ruga cu cel mai profund devotament, să binevoiescă a acorda o amnestie generală „Armatei maghiare dela Dunăre“.

La 28 August 1849, Majestatea Sa Impăratul Francisc Iosif I trimitea din Schönbrunn un *Curier* cu însărcinarea de a presenta principelui Paskiewicz o înaltă scrisore autografă, înșoițată de „Marea Cruce a ordinului Maria Teresia“.

În scrisorea autografă, care era redactată în termeni foarte aleși și esprimați cu multă considerațiune pentru principele Paskiewicz, M. S. împăratul, în cestiunea amnestiei, pe care firesce n'o admitea, se esprima, între altele, astfel:

„Si je ne de-ais suivre que les inspirations de mon coeur, je jetterais un voile impénétrable sur le passé et je ne songerais qu'aux moyens de guérir les terribles plaies faites par une révolution criminelle à la malheureuse Hongrie. Mais je ne dois pas oublier que j'ai des devoirs sacrés à remplir envers mes autres peuples, et que le bien général de mon empire m'impose des obligations que je ne puis perdre de vue“. — „Dacă n'ar trebui să ascult, decât de inspirațiunile inimii mele, atunci aș arunca un vël nepătruns asupra trecutului și nu m'aș gândi, decât la mijloace de a vindeca rănille grozave făcute de o revoluțiune criminală nenorocitei Ungarii. Dér nu trebuie să

uit, că am sante datorii de îndeplinit față de celelalte popore ale mele și că binele public al împărăției mele îmi impune obligațiuni, pe care nu le pot pierde din vedere.“)

În fine, tractatul austro-rus dispunea, ca însurgentii poleci să fiă estradați Rusiei și ceilalți să fiă reținuți în Austria.

Polecii însă de mult erau la adăpost.

Rolul jucat de generalul Haynau în cetatea Aradului fiind cunoscut, voiă aminti numai, că esecutiunile la mörte au început la 23 August cu bietul Auffenberg alias Ormay, care a fost spândurat, și s'au terminat la 6 Octomvrie 1849 în următoarea ordine:

Generalii Pöltenberg, Török, Lahner, Kneizich, Nagy Sándor, Leiningen, Anlich, Damjanich și Vécsey au fost spândurați; er generalii Dessewffy, Kiss, Lázár și Schweidel au fost împușcați.

Biografia generalului Haynau spun, că el s'a născut la 1786 la

Kossel și că era copilul natural al principelui Wilhelm I, Mare elector de Hessa.

Mamă-sa *Rebeka Ritter*, era o evreică, care trăia despărțită de bărbatul ei legitim: *Lindenheim*. Părinții mamei sale locuiau în comuna Hanau, Silesia, de unde și-a luat numele de Haynau.

La 12 Iulie 1850 a fost pus din oficiu în pensiuine, vorba bătrânului general Radecky: „*brițul tocit, trebuie aruncat*“.

Fiind pensionar cumpăraseră cu 420,000 fl. moșia comitelui Anton Mailath, în comitatul Sătmăruului, din care constituind un *fidei-comis*, s'a retras la 1856 definitiv la *Grat-Pensionopolis*, unde a și murit.

Să ne vedem cu bine!

București, în Martie 1901.

Teofil Francu.

Cu ocaziunea espoziției milenare a fost premiat isvorul

Apa amară „Francisc Iosif“

între apele omogene cu medalia cea mare milenară și cu o prea înaltă distincțiune din partea Maj. Sale. Ca dosă normală este de ajuns a se lua dimișeta un pahar pe stomacul gol.

P O V E Ţ E.

Tabăcitul pieilor.  t  un mijloc uşor şi care se p te aplica la t te felurile de piei (de epură de casă, de c mp, lupi, vulpi, c ni, pisici, miei, berbeci etc.) pentru t b citul lor. Mai int i spălăm bine pielea, apoi o punem in apă rece  i o  inem timp de 24 de ore, pe urmă o sc tem  i o radem cu un cu it cu gura neascu it , pentru a o cur ti de carne, grăsime  i fibrele rămase pe ea. Se trece atunci la dubirea propriu  is . Pentru o piele de mărime mijlocie luăm 6—7 litri de apă; o inc ldim  i turnăm in ea 500 gr. de piatră acră  i 250 gr. sare de buc t ri , se lasă să se topească  i să fierbe. Când s'a răcit de po i  in  m na in ea, se afundă pielea, se fr m nt  timp de 12—15 minute  i se lasă acolo 48 de ore. Pe urmă se scóte se reinc ldesce dubiala  i se afundă din nou pielea, se fr m nt  er şii timp de 10 minute  i se lasă alte 48 de ore. Acum pielea e tăbăcită. Se scóte din dubial   i se intinde la umbră, cu părul in jos pe prăjini rotunde fără c j   i netede pentru a se usca incet. Când este pe jumătate uscată, o intindem de două-ori pe  i in t te sensurile, până ce se usucă cu totul  i devine albă  i flexibilă. Mai r m ne acum de scos usucul (grăsimea) din păr; pentru acésta pielea este intins  pe o sc ndur , se cerne pe ea cenuşă de lemn, se presară pe p r  i se lasă astfel 24 de ore. Cenuşă se scutură b t nd pielea cu o varg . Părul se pieptănă apoi cu ingrijire in sensul in care este indreptat. In fine, pieile sunt puse unele peste altele p r la p r pentru a le păstra — dec  nu sunt v ndute s u dec  nu sunt intrebuintate indata, f c nd din ele blănuri pentru casă.

Nimicirea ploşni elor (stelni elor). Un mijloc din cele mai bune pentru distrugerea acestor insecte neplăcute este amoniacul (se găsesce la t te spi eriile.) El străbate prin cele mai mici crep turi. Cine-va n'are dec t să aşede farfurii pline cu amoniac in odaia unde se găsesc ploşniţele (păduchii de lemn), pe urmă se inchide camera cu ingrijire, l s ndu-o a a câte-va zile. După aceea se deschid uşile  i fe- restrile pentru a se premeni aerul. Ploşni ele nu resist  acestui tratament. Dec  sunt mai multe odăi contaminate, se repetă opera iunea pentru f -care din ele.

Gunoii pentru florile din vase. Cel mai bun gunoi pentru florile din vase, este cel de vacă  i  ie. D r fiind-că aceste gunoie nu se prea amestecă cur nd cu p m ntul  i pe lângă acésta mai r sp ndesc  i un miros neplăcut, ba pot lăţi intru c t-va  i necur tenia in casă, s'a aflat un mijloc mai practic de gunoie, prin topirea numitelor gunoie in apă ceva c ldu .  t  cum: Să ia anume un vas cu apă, in care se pune gunoiul trebuit intr'o corfi  d s , s u intr'o c rp , unde se lasă p n  când se topeste bine. Cu apa aceea apoi se udă florile, ca  i cu cea din f nt n  s u din riu. Pentru-ca topitul să se facă mai repede, se mişcă mereu gunoiul din corf  s u c rp , până când r m n in acelea numai p r ile mai tari, cari nu se pot topi.

Liaba  i sughi ul.

A scóte limba  i a o arăta cuiva insemn , in multe imprejurări, un fel de insultă

Insă p te nimeni n'ar fi crezut până acum, că sc tarea limbei c t se p te de tare din gură p te scăpa pe ori  i cine, in multe casuri dela m rte.

S'au v du   meni mari  i mai ales copii, cari in urma unui acces au sughi at până le-au e it ochii din cap, mulți copii au murit in urma acceselor prelungite.

Mai ales copiii ineca i, au fost readu i la via   tot prin sc terea limbei; până  i bolnavii de anghin , numită guşter, au fost sc pa i in unele imprejurări tot prin sc rea limbei din gură.

Mijlocul cel mai practic este acesta: Când ve i vre-un copil care nu mai p te răsufla, din pricin  că sughi e s u din pricina tusei, il pui să scótă limba  i o apuci cu o c rp  curată, tr g nd binişor de d nsa ca să o  ii intins .

Copiii mari pot să facă acésta  i fără ajutorul nimănui,  i indata-ce se procede  astfel, tusea s u sughi ul să potolesca.

Se spune despre o fată, care sughi a atât de des, inc t abia putea să mai răsufla,  i accesul acesta  in  de vre-o patru cinci zile. Doctorul, pentru-ca să-i cerce-teze g tlejul, o sili să scótă c t-va timp limba, c t put  din gură.

Fata f c  astfel,  i vreme de vre-o cinci minute c t stătuse cu limba sc s , nu mai sughi a de loc. Doctorul observ nd acésta  i ordonă sc tarea limbei de mai multe ori pe oră.

Fata se vindecă indata.

De mai mul i ani vre-o c ţi-va doctori au cercat să introducă drept leac impotriva mor ii aparentă, sc tarea ritmică a limbei.

Până  i copii cari după nascere mor, s u vor să m r  imediat, au fost sc pa i prin acest leac atât de ieftin  i bun.

Acest leac nou, are un avantajiu unic asupra celorlalte leacuri, lasă că nu costă parale, d r ajută, — lucru care nu prea să p te spune despre celelalte lecuri.

MULTE  I DE TOTE.

Socot la bună.

Neam u ese beat din c rşm , da beat bine, scii coea, cum se pricepe el să se turt sc  la zile mari.

Cum d  in uli , vede că lumea să inv rtesce cu el; casele trecea şireag pe dinaintea lui cum ar trece solda ii pe dinaintea lui Vodă.

— Sapristi, pun...

Bijb e prin buzunar  i dă peste chee cu mare nevoie. Se ra im  apoi bine de un felinar,  i cumpănindu-se când intr'o parte când in alta, a tept  acolo cu cheea in m n , intins  ca pentru a descuia.

Vine paznicul.

— Ce stai aici  i nu te cari acasă?

— Acasă!.. las' car  ea la mine. Aştept eu pun aici. Uite cum trece casele. Când vine a meu, eu vur  i descui.

Când să inv rtesc  m na neam u sughi a odată sdrav n de poticneşte inainte, nimerind cu chea in gura str jarului.

Tigru infuriat intr'o menagerie .

Acum de cur nd pe la orele 11 s ra o scenă ingrozitoare s'a petrecut in menageriea Pezon din Paris, care au causat o mare spaimă spectatorilor. Un tigru din cei mai periculoşii, „Sultan“, in momentul când să terminase ultima reprezenta ie in aceea s r , se repe i asupra unui din imbl nditori, anume Claude Simon, in v rst  de 43 ani. Fiara să aruncă asupra nenorocitului, il tr nti la p m nt  i incepu a-i sf şia corpul  i figura cu dinţii şi cu ghiarele.

O teribilă panică să produse atunci in publicul aflat acolo, care să ingr m dea spre eşire sc t nd  ipete de gr z . Omenii menageriei au alergat imediat in ajutorul lui Simon  i cu nisece drugi d  fier, in-

cercau să-l desfacă din ghiarele tigrului care nu voia să-şi lase prada.

După o infricoşat  luptă in re ómenii de serviciu  i animal, cu mari sfortări au reuşit să alunge pe tigru. In acel moment ómenii au luat repede din cuşcă pe nenorocitul care abia mai sufla.

Primele ingrijiri i-s'a dat chiar in menagerie, d r a fost imposibil de a-l readuce in simşire. Atunci l'au transportat pe o targă la spitalul Saint-Louis. Acolo s'a constatat că nefericitul imbl nditor avea obrazul  i pieptul literalmente sf şiat de ghiarele fiarei. Starea lui Simon este din cele mai desperate.

Statul furnicilor.

Unul dintre cele mai miraculoşe spectacole ale naturii din lumea animalelor este  i forma locuin elor Termitelor s u a furnicilor albe din Africa.

Forma acestor clădirii este tot-d una conică  i deşi sunt făcute numai din p m nt lipit  i int rit de furnici prin gurile lor, totuşi sunt tari ca p tra. D r aici nu e vorba numai de un con, său de o locuin a ci de o cetate intr g . In mijloc să găsesce un con mare, care se pare ca o catedrală in mijlocul unui oraş,  r in jurul acesteia să grup z  o mulţime de locuințe mici, aşedate intr'o ordine apr pe regulată. O asemenea cetate de furnici se ridică adesea-ori p n  la inalţimea de 20 picioare  i are o circumferen  de 100 picioare, astfel că form z  o colină considerabilă, destul de tare, ca să se p t  sui v n torii pe d nsa spre a-se aşeda la p nd . Chiar bivolul se urcă pe aceste locuințe ale furnicilor spre a paşte. Călătorul simte o deosebită bucurie, când z resce din depărtare o cetate de furnici, căci este sigur, că va găsi pe p re ii externi ciuper i, bure i gustoşii in mare cantitate. Negrii caută locuin ele furnicilor albe pentru alte scopuri: ei consumă chiar furnicile cu mare poftă. Ei fac o gaură ad nc  intr'una din aceste apartamente, furnicile s'adună numai dec t cu grămada in locul stricat,  r negrii le adună in  le mari. La ac st  opera iune sunt cu mare băgare de s m  să-ni muşte, căci f -care cetate de furnici posedă o armată organizată (cam un militar la 100 de locuitori) care grăbesce cea dint i la locul desastrului  i să n pustesce peste tot ce le cade inainte. Solda ii aceştia muşcă r u, ei pot să rupă cu gurile lor tari ori-ce haină, chiar de l n  gros . Negrii, pe lângă t t  precauțiunea lor, sufer adese-ori muşcături grozave, cu at t mai grozave, că ei nu p rt  haine.

Calendarul s pt m nei.

MARTIE (1911) are 31 zile. GERMENAR.

Table with 3 columns: Zilele, C lend. Iul. v., C lend. Greg. Rows include Dum. 25   Florii  i B-vest, Lun. 26 Arh. Gavril, Mar i 27 Cuv. M. Matrona, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Aprilie. n. 1901.

Table with 2 columns: Item and Price. Rows include Renta ung. de aur 4%, Renta de cor ne ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%, etc.

Cursul pieței Braşov.

Din 6 Aprilie. 1901.

Table with 4 columns: Banca, Cump., V nd., and Price. Rows include Bancnota rom. Cump. 18.76 V nd. 18.81, Argint român. Cump. 18.60 V nd. 18.40, etc.

Prețurile cerealelor din piața Braşov.

Din 5 Aprilie 1901.

Table with 3 columns: Măsura s u greutatea, Calitatea, Valuta in Kor.  l. Rows include 1 H. L. Gr ul cel mai frumos 11 60, Gr ul mijlociu 11 30, etc.

Cursul losurilor private

din 4 Aprilie 1901.

Table with 3 columns: Location, cump., v nd. Rows include Basilica 17.25 18.25, Credit 3.8. 401., Clary 40 fl. m. 145. 147., etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Reductor responsabil: Traian H. Pop.

De sărbătorile Paştilor!

Mare asortiment de Ouă de Paşti

de mătase, zahar  i ciocolată,

— cu prețuri ieftine. —

Cofetăria SEIDEL.

NB. Pentru un chilogram de coji de portocale să dă o bucată de prăjitură. 99,1—2.

500 fl. plătesc celui ce va durere de din i, ori  i va mirosi gura, după ce va folosi

apa de din i

a lui Bartilla, o sticlă 70 bani. (Pentru paşetare 20 filler deosebit).

Erezii A. Bartilla (E. Winkler)

VIENA, 19/1., Sommergeasse 1.

Să se cer  pretutindenea apriat apa de din i a lui Bartilla. Denun ari de falsific re vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se p te căpăta, trimi  7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco; 16 sticle cu 9 cor. franco.

Se c p t  in BRAŞOV la farmacia D-lui Victor Roth  i la farmacia ingerul păzitor, T rgu gr ului Nr. 7.

SEMINELE renumite
ale lui
MAUTHNER
au pe fle-care secolul numirea:
Semința MAUTHNER.

Dacă se oferă semințele fără numele MAUTHNER, sunt a se respinge.

SEMINTE mai bune și cu deplină încredere pentru **agronomi și grădinari** nu există, ca cele ce liferază deja **de 27 de ani**
EDMUND MAUTHNER
magazia de semința c. și reg. a curții **în Budapesta.**
Cantorul și: **Vii. Rottenbiler-utca 33**
magazinele (Halta tramvaiului electric)
Localul: **VI. Andrăsi-ut 33.**
de vânzare vis-à-vis de Opera reg.
Catalogul principal de 226 pag., la cerere se trimite gratis. 6—10 (88)

De vândut
casă mare cu grădina mare **în Brașov.**
Casa cu două etajuri și grădină, de pe Cetățuie (Schlossberg) nr. 3, cea mai frumoasă poziție în Brașov, către meadă-și este din mână liberă de vânzare.
Tot acolo este și un bun pianino ieftin de vândut.
A se adresa la proprietarul **Ioan B. Lemény, Brașov, Cetățuie (Schlossberg) Nr. 3, etajul I.** 3--3 (91).

BIRTAȘUL dela „Frunză verde” din **Brașov (Schei)**
Strada Căstei/b nr. 1,
oferă de vânzare
PORUMBI diferiți, de rasă nobilă.
La cerere se trimite Catalog și prețurile.

Numai pentru 1 franc se dă 50 franci.
Pentru explicații ori-ce amator să se adreseze **Caslei de comision**
Progresul Economic Român
Calea Văcăresci nr. 195,
(România) **București.** 20—25

RESTAURAȚIUNEA dela REDUTA (GABEL).
După-ce soțului meu pré timpuriu răposat i-a fost dat de a conduce restaurațiunea dela Redută numai câte-va luni, rog pe On. public de a-mi da mie, succesorei lui Georg Gabel, totă încrederea, de care s'a împărțit în așa mare măsură soțul meu. Străduința mea serioasă va fi de a corespunde ca și până acuma fără întrerupere tuturor cerințelor Onorațiilor și binevoitorilor mei oșpeți, și-i rog de a mă onora și mai departe cu cercetarea dumnialor. **Primesc și abonenți în restaurația, precum și înafară.**
Cu stimă:
Veduva Johanna Gabel.

Deschidere de local.
P. T.
Am onore a Vă aduce la cunoștință, că am deschis pe această piață, **Strada Porții Nr. 34**
O prăvălie și un atelier de încălțăminte,
cu un **mare asortiment** de tot felul de încălțăminte pentru dame, bărbați și copii numai din material prima, Fabricicele cele mai renumite, Fasónele cele mai nouă, cu prețuri foarte moderate.
Comande
se efectuează prompt și cu cea mai mare acuratețe.
Rugându-mă de Onor. public a-mi da tot sprijinul în noua mea întreprindere, care mă voi silii a corespunde prin un serviciu prompt și exact tuturor cerințelor.
Cu totă stima
Ioan D. Avrigeanu
Deposit și confecțiune de încălțăminte „La trei stele roșii”.
Brașov, Strada Porții Nr. 34.

Delicatese.
Deschidere de prăvălie.
Am onore a face cunoscut On. public din oraș și din jur, că am deschis în fosta brânzărie a d-lui D. Pascu o
Prăvălie cu brânzeturi, cascaval, urdă dulce, diferite brânzeturi, unt prospăt, lapte curat de bivoliță, și vacă. Șuncă de Praga.
Mai departe **Delicatese:** Caviar, Icre roșii, Halva, Rahat, Dulceta și Conserve.
Rugându-mă de On. public a-mi da tot sprijinul în noua mea întreprindere, mă voi silii a corespunde prin un serviciu prompt și exact tuturor cerințelor.
Cu totă stima:
I. G. EREMIAS
(alias Popișca).
(7—10.)
Prăvălia se deschide la 5 ore dimineața și se închide la 10 ore — Duminica dela 5—12 a. m. și dela 6—9 seara.

Prețuri moderate.
Ciorapi! Ciorapi! On parle français.
Am onore a face cunoscut, că **mărfurile pentru sezonul de primăvară și vară din fabrica de impletituri** a lui Foith au sosit și se vând cu prețuri reduse:
Deposit de fabricate proprii, de tot sortimentul de ciorapi, mănuși și alte articole de sport.
Mai departe recomand cu deosebire Domnilor studenți **Cravatele** confecționate de mine, frumoase și ieftine. **camăși, gulere, mangete, batiste** etc.
Rugându-mă de o cercetare numărătoasă, sunt
cu totă stima
S. Wilk
Depotit de impletituri
Brașov, Tergul pómelor 18.

Impletituri
Cumpărați ciorapi numai dela
GEORG FOITH
Magazin de impletituri mecanice, tricotaaj și măruțișuri
Brașov, Strada Porții nr. 21,
fiind fabricate proprii de diferite sorturi și din cele mai bune bumbacuri.
Mare asortiment de tot-felul de bumbacuri de impletit, cu prețurile cele mai ieftine, de ore ce este un magazin special pentru aceste articole.
Ciorapi se reperază bine, iute și ieftin.
Impletituri. 9—10,58

Croitorie civilă și militară
în **piața roselor (sub Bucium) nr. 15.**
Praxa ce mi-am câștigat în croială de mai mulți ani în streinătate, mă pune în plăcuta poziție de a putea esecuta solid și prompt ori-ce comandă mi-s'ar face în branja croitoriei pe lângă condițiunile cele mai convenabile.
Mă recomand tot-odată D-lor oficerii în rezervă, că **lucrez și uniforme militare, și Tunicii (Waffenrock)** pot preface în atilă, și din chipiuri de infantarie chipiuri de honveđi cu prețurile și cele mai moderate. Rugându-mă de o cercetare numărătoasă, sunt
cu totă stima:
Petru Pavel
croitor. 8--12 (72)

„Gazeta Transilvaniei” la librăria Nic. I. Ciureu și cu numărul a 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.

BANCA generală de asigurare mutuală „TRANSYLVANIA”

Fondată la anul 1868 în Sibiu. Fondată la anul 1868

Asigură în condițiunile cele mai avantajoase:

a) **contra daunelor de incendii și exploziune**, edificii de locuințe și de economie, magazine de mărfuri, mobile, îmbrăcăminte, rufe, care și vite de tot soiul, **produse** de câmp și de recoltă.

Asigurare favorabilă în paușal în condiții avantajoase, mai departe: biserici, mănăstiri, edificii parohiale și edificii domeniiale, stabilimente de fabrici, mori etc.

b) **Pe viața omului** în combinațiuni deosebit de favorabile, prin care capitalele asigurate se pot folosi atât pentru asigurarea viitorului familiei (cas de mörte) cât și în cazul ajungerii unei etăți fixate a asiguratului. — Asemenea se pot încheia asigurări de zestre pentru copii, precum și rente viagere.

c) **Asigurări de spese de înmormântare** în 3 modalități diferite, pentru sume dela 50—400 corone, fără cercetare medicală. In cas de mörte **sumele asigurate se solvesc imediat.**

— Prospekte și formulare de oferte se dau gratuit. — Informațiuni se dau și oferte se primesc la

Agentura principală a băncii de asigurare „TRANSYLVANIA”

în Brașov, Strada Mihael Weiss nr. 24.

Agent principal: Heinrich Hermann. 1—50.(100)

Indispensabil și nefăcut. Efect sigur.
Articol universal, Export în toate țările.
CHIEF-OFFICE 48. CRIXTON-ROAD. LONDON S. W.

Cele mai sigure, mai bune și totă lumea laudate și căutate mijloace de casă de vindecare sunt

Balsamul A. Thierry farmacist

un mijloc de vindecare neajuns pentru bôle de pept, plămâni, ficat, stomac, și alte interne. Intrebunțat pe din afară

Mijloc de vindecare miraculos.

Veritabil numai cel provădit cu marca coloră verde **Nonnenschutzmarke** înregistrată în toate statele culturale, și cu capsula tipărită firma: **Allein echt.** Producția anuală documentată 6 milioane de sticle.

12 sticle mic și 6 sticle duple trimise franco cu posta 4 corone. — O sticlă cu prospect și însemnarea depourilor din toate țările lumii 1 coronă 20 bani.

— Trimiterea se face numai după primirea banilor. —

Alifia-Centifolia A. Thierry numită Alifia miraculoasă

mult cantată, renumită pentru efectele ei vindecătoare. Face operațiuni de prisos! Cu această salbă sau vindecat un caries învechit de 14 ani, declarat de incurabil, de curând și o bôla de rac învechit de 22 ani. Are efect antiseptic, alină durerile vindecă ranele de tot felul, înmôie, disolvă, trage din rană orice corp strein — Un borcan costă 1 cor. 80 bani. — Se trimite numai după primirea banilor. Lacomade mai mari se dă mai ieftin. Se produce anual 1000.000 borcane.

Despre amendoș mijloace de vindecare se pôte vedea o arhivă de atestate originale din toate țările lumii. — Atrag atențiunea a se feri de falsificate și a fi cu atențiunea că borcanele se fie provădute cu firma: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** — Unde nu sunt depouri se nu se cumpere falsificate, ci se adreseze comandele direct la

Apotheker A. Thierry's Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Liferant des österr. k. k. taatsbeamten-Verbandes.)

(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

Numai fl. 2.65 cr. ghete de Domni de vacs cu gumă în cuie, solid lucrate și moderne.

Marele magazin de încălțăminte și pălării

Marfă garantată solidă și prețuri ieftine

I. SABADEANU în Brașov,

Nr. 10, Strada Porții, Nr. 10,

care prin soliditate în curs de 30 de ani de când există pe piața Brașovului, și-a câștigat în totă Austro-Ungaria și România un renumebun, recomandă Onor. public

Asortimentul lui bogat de încălțăminte solide și moderne

pentru bărbați, dame și copii în **forțe multe calități** și prețuri, pentru miri și mirese, pentru dans, gimnastică, pentru casă și pentru ateliere (lucrători) etc., toate cu prețuri forțe scădute, ceea-ce se pôte vedé din a celor câte-va calități mai jos înșirate spre exemplu:

Pentru bărbați:

Ghete de pele vacs, cu gumă, lucrate tari în cuie . . .	dela fl. 2.65 în sus.
" " " " " " " " besätz cu vërfuri . . .	3.— " "
" " " " " " " " șinóre . . .	3.80 " "
" " " " " " " " patente, fine, cu nasturi de încheiat . . .	5.— " "
" " " " " " " " de mânuși cu lac, de salon (besätz și stop. . .	4.50 " "
" " " " " " " " galbene în besätz și cu vërfuri . . .	4.60 " "
" " " " " " " " cu șinóre . . .	4.80 " "
" " " " " " " " fine franțuzești cusute . . .	5.50 " "
Pantofi de pele neagră séu galbine . . .	3.— " "
" " lac pentru dans . . .	4.50 " "
" " gimnastică talpă de gumă și cu gumă în jur . . .	1.10 " "
" " stofă galbenă ori neagră cu pele împrejur . . .	1.10 " "
" " casă diferiți . . .	— .90 " "
Cisme de juft lungi și de vënat . . .	7.50 " "
Ghete de copii în cuie înalte cu șinóra . . .	1.50 " "
Galoci pentru bărbați . . .	2.— " "
" " copii . . .	1.10 " "

Pentru dame:

Ghete de pele patentă cu gumă în cuie . . .	dela fl. 2.90 în sus.
" " " " " " " " cu șinóra " " " " " " " " . . .	3.50 " "
" " " " " " " " fină cu nasturi de încheiat . . .	4.— " "
" " " " " " " " de mânușe cu lac împrejur și vërfuri . . .	4.50 " "
" " " " " " " " mirese, cu lac, în diferite forme . . .	5.50 " "
" " " " " " " " galbene de pele fină cu besätz și vërfuri . . .	4.50 " "
" " " " " " " " cu nasturi, " " " " " " " " . . .	4.80 " "
Pantofi de pele în cuie tari . . .	2.50 " "
" " galbină . . .	2.60 " "
" " Brunei curate . . .	2.20 " "
" " gems cu lusru, de dans . . .	2.50 " "
" " gumilastru pentru dans . . .	1.80 " "
" " lac salon . . .	2.20 " "
" " pele glacé albă de ball și talpă de gumă . . .	2.30 " "
" " atlass de mirésă și . . .	2.60 " "
" " gimnastică cu gumă, împrejur talpă. . .	1.10 " "
" " Drill galbin ori negru, în jur cu talpă și pele . . .	— .95 " "
Pantofi de casă diferiți . . .	— .80 " "
Galoci de dame . . .	1.40 " "
Pantofi de copii 50 cr., 60 cr., și așa mai în sus.	

Mare alegere de încălțăminte de băieți, fete și copii în diferite calități și colori, forme și cu prețuri ieftine.

Specialități încălțăminte de luc fabricate: în Viena, Carlsbad, Paris, Berlin, Petersburg, Budapesta et. etc. din pele Chevreau, Vacs și Lac etc., în diferite colori și fason modern, se află în mare alegere și se pôte comanda și după măsură directe din aceste fabrici. — **Depositul de Galoci și Șoșoni de gumă rusescă, Americane, Schwediane, Germane și Austro-Ungare** la sus numita firmă, unde se vinde fie-care păreche sub garanță, pentru durabilitate cu preț scădut.

Reparatură și comande după măsură se primesc și efectuează prin un măestru dibaciu cu prompteță.

Comanda din afară de Brașov se efectuează prompt, însă numai **cu rambursă**; încălțăminte neconvenabile se primesc francat înapoi spre schimbare, eventual se înapoiază valôrea. — La comande din afară trebuie următoarele arătat: de ce preț? din ce pele? ce formă? ascuțit séu rotund? în besetz séu simplu? cu talpă grosă séu subțire. Ca măsură se pôte trimite un papuc vechiu cu posta, ca: „Muștră fără valôre” cu 5 cr. De ajuns este și arătarea numărului încălțăminte, care cumpărătorul de obicei procură din prăvălii de încălțăminte. Altcum pôte ori și ce laic a lua măsura piciorului cu centimetru, séu cu o fâșie de hârtiă, măsurând partea piciorului pe dinlăuntru dela mijlocul călcăiului până la vërful degetului cel mare, peste talpe și degete, peste glesne, peste călcăiu și peste pulpe, trimițând acastă măsură prin epistolă se pôte efectua comanda după dorință.

Marfă de desfacere efitină! 1500 pentru diferite încălțăminte ne mai moderne se vinde cu 50% sub prețul cumpărat.

Numai 90 cr. costă 1 păreche de pantofi de gimnastică pentru bărbați.

Numai 2 fl. 90 cr. 1 păreche de ghete de dame, pele patentă neagră.